

MEMORANDUM

CRB 2019-1099

Een sterke voedingsindustrie als motor van
onze economie

CCE
Conseil Central de l'Economie
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
CRB

Memorandum

Een sterke voedingsindustrie als motor van onze economie

Brussel
\$6.06.2019

1 De omzet van de voedingsindustrie staat onder druk

De gecombineerde omzet van de voedings- en drankenindustrie daalde van 52,2 in 2017 tot 51,8 miljard euro in 2018¹. Deze achteruitgang is het gevolg van een dalende omzet bij de voedingsmiddelen van 46,2 tot 45,6 en een lichte stijging bij de dranken van 6,0 tot 6,2 miljard euro in 2018. Dit is de eerste daling van de omzet van de voedingssector sinds de bankencrisis in 2008, toen een afkalving van 41,4 in 2008 tot 39,2 miljard euro in 2009 werd opgetekend².

Deze daling gaat nochtans gepaard met een stijging van de productie in hoeveelheden en een stijging van de productieprijs³. Dit wijst erop dat de verkoopprijzen gedaald zijn en dat de winstmarges per verkocht product voor de bedrijven krimpen. Hierdoor zullen ongetwijfeld bedrijven in de voedingssector in de problemen komen.

De sociale partners van de bijzondere raadgevende commissie voor de Voeding van de CRB benadrukken dat de dalende omzetcijfers rechtstreeks verband houden met een gestegen druk vanuit de distributiesector, die zijn oorsprong vindt in de toename van grensaankopen. Deze toename heeft de concurrentie zowel in de distributiesector als in de voedingssector veel heviger gemaakt.

2 De overheid moet stoppen met grensaankopen te stimuleren

Elke consumptietaks, hoe klein ook, kan een sterke invloed hebben op het consumentengedrag; hij kan consumenten immers een duwtje in de rug geven om grensaankopen te doen. Dit consumentengedrag kan daarna jammer genoeg permanent worden, zeker als het wordt ondersteund door substantieel lagere consumptietaksen (btw, accijnzen...) in de omliggende landen. We denken daarbij aan de 3 procent in Luxemburg en de 5,5 procent op voedingsproducten in Frankrijk.

In deze context is het een publiek geheim dat de vorige regering de aantrekkingskracht van de buitenlandse distributie heeft verhoogd door het invoeren van de suikertaks en de hogere accijnzen op alcoholische dranken.

Nieuwe verhogingen van de consumptietaksen moeten absoluut worden vermeden. De sector pleit daarvoor niet alleen uit eigen belang, maar ook in het algemeen belang van de werknemers, de consumenten en de overheidsfinanciën.

Uit een studie van het Federaal Planbureau (FPB) over de economische impact van een btw-verhoging op voeding en op alcoholvrije dranken⁴ blijkt dat een btw-verhoging van 1% voor voedingsproducten op lange termijn 2600 banen zou doen verdwijnen in de hele economie en verder slechts een lichte toename van de overheidsinkomsten met 80 miljoen euro zou opleveren.

¹ Het verslag over de economische conjunctuur in de voedings- en drankenindustrie van de fod Economie, 2018

² Het verslag over de economische conjunctuur in de voedings- en drankenindustrie van de fod Economie, 2017

³ Het verslag over de economische conjunctuur in de voedings- en drankenindustrie van de fod Economie, 2018

⁴<https://www.plan.be/publications/publication-1635-nl-de>

Deze studie houdt daarenboven niet expliciet rekening met de invloed van grensoverschrijdende aankopen die, gelet op de geografische ligging van ons land, een aanzienlijke impact kunnen hebben op de resultaten. Een stijging van de overheidsinkomsten van 80 miljoen euro zou dus een optimistische raming kunnen zijn. Merk op dat een simulatie voor een accijnsverhoging volgens experts een vrij gelijkaardig resultaat zou geven.

Verder staat het vast dat consumptietaksen zeer asociaal zijn, daar deze vooral nadelig zijn voor de laagste inkomens.

De sociale partners zijn van oordeel dat iedere regering die verder beslissingen neemt over een verhoging van consumptietaksen (btw, accijnzen...) op voedingsproducten het best eerst een grondige studie maakt van de impact van deze consumptietaks op de grensaankopen, de werkgelegenheid en de laagste inkomens. Uit zo'n studie zou zelfs kunnen blijken dat de afstemming op de voordeligste tarieven in de omliggende landen (3 procent in Luxemburg of 5,5 procent in Frankrijk) de beste keuze is.